

1. Гаманкова О.О. Страховий ринок України у глобальному страховому просторі. / О.О. Гаманкова, В.К. Хлівний // Фінанси України. – 2012. - №5. – С. 58-67.

2. Губанова, Л. І. Розвиток страхової справи у сфері фінансових послуг в умовах глобалізації / Л. І. Губанова, Л. Б. Рябіна // Інноваційний потенціал соціально-економічного розвитку України в умовах глобалізації : збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції 27-30 березня 2012 року. – Вінниця : Центр підготовки наукових та навчально-методичних видань ВТЕІ КНТЕУ, 2012. – ч. 1. – С.304-308.

3. Єрмошенко М.М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення / М.М. Єрмошенко. – К.: Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2001. – 309 с.

4. Фінанси: [навч. посіб.] / [Юрій С.І., Алексеєнко Л.М., Федосова В.М.]; за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – К.: Знання, 2008. – 611 с

5. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.dfp.gov.ua

УДК 336.56

*Дахно Олена Миколаївна,
старший викладач кафедри фінансів і банківської справи,
Лугова Альона Володимирівна,
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка*

ПОДАТКОВА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Податки і податкова політика є найважливішими елементами системи забезпечення економічної безпеки держави. Значення податкової безпеки багаторазово зростає в міру переходу до економіки, що базується на ринкових принципах і механізмах господарювання. Надання державою населенню суспільних благ і послуг, а також їх кількість і якість значною мірою залежать від податкової безпеки країни, яка є однією зі складових економічної безпеки.

Проблема податкових реформувань на сьогодні є однією з найактуальніших. Значення податкової складової в сучасному світі настільки велике, що зміст завдань, які стоять перед податковою політикою, без розгляду їх з позицій взаємозв'язку та взаємовпливу з економічною безпекою здатне призвести до втрати послідовності та ефективності податкової стратегії.

Сьогодні існують всі підстави говорити про багаторівневу систему податкової безпеки на рівні держави, окремих регіонів, підприємств, а також окремої особи. Це означає, що з податковою системою пов'язані інтереси не тільки суспільства і держави, але й усіх громадян, груп населення, підприємств і організацій. Надання державою членам суспільства суспільних благ і послуг, пов'язаних зі створенням нових робочих місць, підтримкою загальної зайнятості, соціальним забезпеченням і соціальним захистом, а також їх кількість і якість практично повністю залежать від масштабів податкового потенціалу країни. Податки і податкова політика повинні

сприяти забезпеченню розвитку економіки, фінансової системи і фінансових відносин у країні і регіонах для того, щоб були сформовані необхідні фінансові умови та ресурси для соціально-економічного розвитку держави і її регіонів.

Таким чином, податки і податкова система об'єктивно включені в систему економічної безпеки, і це реалізується із таких позицій. По-перше, як ресурсний фактор, що перебуває в руках держави. По-друге, як інструмент впливу на економічні і соціальні процеси. Втретє, як фактор зворотної залежності функціонування держави від платників податків, адже порушення податкової безпеки зможе стати реальною загрозою ефективному державному устрою.

Кожен із визначених чинників здатен мати як позитивний, так і негативний (фактор ризику) вияв впливу податків на рівень економічної безпеки. Крім того, значення податків як фактора економічної безпеки залежить від багатьох зовнішніх умов: особливостей конкретного етапу економічного розвитку, характеру економічної політики, що реалізується, реального співвідношення фіскальної і регулюючої функцій податків, що відображається в податковій політиці тощо.

Стосовно впливу на економічні і соціальні процеси, можна сказати, що податки здійснюють суттєвий вплив на соціально-економічний стан суспільства. Сучасна податкова система формувалася в умовах довготривалої кризи в державі, суттєво відобразилося на кількості, структурі та якості податкових надходжень. Досвід розвинених країн, що також був в основі створення національної податкової системи, виявлявся не завжди корисним для нашої країни. Прагнення впровадити всі елементи ринкової економіки на перехідному етапі призвело до ускладнень, що лягли на підприємства, які і без цього перебували в критичному стані через недосконалість урядової політики.

Важливе питання в оподаткуванні полягає у тому, щоб визначити, як розподілиться ставка податку між виробником і споживачем для того, щоб спрогнозувати, наскільки скоротиться виробництво при зростанні витрат у виробника на величину тієї частки ставки податку, яку він повинен буде сплатити. Друге важливе питання: наскільки скоротиться попит на оподатковуваний товар з боку покупця. І на яку величину зросте ринкова ціна товару при оподаткуванні новою ставкою. На жаль, ці аспекти не стали вирішальними при визначенні основних напрямів податкового реформування, оскільки системі оподаткування були допущені суттєві глобальні прорахунки. Серед них: врахування інтересів переважно держави; орієнтація на короткотерміновий результат, спрямований на усунення бюджетних проблем; ігнорування наслідків розподілу податкового навантаження між сторонами оподаткування при введенні нових податків чи зміні податкових ставок.

Податкова безпека держави – це такий стан податкової системи, який характеризується стійкістю і стабільністю всіх її елементів, що передбачає спроможність захищати економічні інтереси держави і протистояти зовнішнім та внутрішнім загрозам, можливість реалізації і розвитку податкового потенціалу країни, ефективного використання конкурентних переваг податкової системи в умовах глобалізації. При розгляді питання ухилення від оподаткування варто звернути увагу на податкову культуру як складову податкової безпеки держави. Етичні правила та норми існують у всіх сферах діяльності людей, в тому числі і в податковій. Іншими словами, податкова культура – це частина національно-культурних особливостей населення кожної держави. Податкова культура стосується всього суспільства, вона включає в себе ставлення до податкового процесу всіх його учасників і законодавців, фіскальних службовців і самих платників. Податкова культура – це частина

загальнонаціональної культури країни, яка відображає рівень знання та дотримання податкового законодавства, правильність обчислення, повноти і своєчасності сплати до держави податків, зборів та інших обов'язкових платежів, знання своїх прав, виконання своїх обов'язків платниками податків та контролюючими органами, розуміння всіма громадянами важливості сплати податків для держави і суспільства. Як зазначають науковці, без наявності патріотизму і почуття громадянського обов'язку у широких верств населення і представників владних структур до справляння податків, неможливо мобілізувати зусилля суспільства і держави на створення високоефективної національної економіки та забезпечення економічної безпеки України [1]. Таким чином, не варто знецінювати роль такого невід'ємного елемента податкової безпеки держави як податкова культура.

Надання податковій системі гнучкості, взаємозалежності, стійкості сприятиме зростанню господарської діяльності підприємницьких структур, стабілізації і збалансованості соціального середовища.

Література

1. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]: текст документа від 02.12.2010 р. – № 2755-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>

2. Економічна безпека держави: стан, проблеми, напрямки зміцнення: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 22 жовтня 2010 р.). – Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2010. – С. 3.

3. Лосева Ю.М. Тіньова економіка як фактор впливу на податкову безпеку держави / Лосева Ю.М. // «Фінансова система України. Проблеми та перспективи розвитку». – ТОВ „ДКС центр”, 2010. – С.248-250.

УДК 336.56

*Дахно Олена Миколаївна,
старший викладач кафедри фінансів і банківської справи,
Климиста Олеся Володимирівна,
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка*

ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ЙОГО ПРІОРИТЕТНИХ ФУНКЦІЙ

Податкове регулювання є однією з головних частин податкового менеджменту. Воно являє собою комплекс практичних дій щодо розробки загальної структури дохідної частини бюджету держави, досягнення оптимальності податкових платежів. Його стрижнем є система економічних та організаційних заходів оперативного втручання в хід регулювання податкових обов'язків, причому особлива увага приділяється організаційній структурі податкового менеджменту.

Організація податкового менеджменту в банку залежить від ряду факторів. До внутрішніх факторів можна віднести: масштаби діяльності і організаційну структуру банку, величину податкового навантаження, правила і операційні процедури податкового та фінансового обліку, елементи облікової політики з урахуванням оподаткування, політику ціноутворення, структуру витрат.